

AKSARAY REŞADİYE'DEKİ YUNUS EMRE TÜRBEŞİ

YRD. DOÇ. DR.
DOĞAN KAYA

İl: Aksaray İlçe: Ortaköy
Köy: Reşadiye Mahalle: Kirişçi

*Yunus Emre'nin Sarıkaraman'daki türbesi, içinden Kızılırmak nehrinin geçtiği, etrafı dağlarla çevrili bir platonun ortasında, 1267 m yükseklikte, kayalık bir tepede yer alıyor. Sarıkaraman Köyü'nün 4 km kuzeyindeki bu tepeye halk "Ziyaret Tepe" dermiş ve burada yatani da yüzyıllardır Yunus Emre bilirmiş. İnsana huzur ve tevazu veren bir mekân olan türbe, şu anda Ortaköy'ün Kırşehir sınırındaki son köyü olan **Reşadiye** arazisinde yer alıyor (3).*

Halk rivayetlerine göre bu mezardan bazen top atılmış. Buna, *Yunus'un bâtın topu* denirmiş. Halk, bu top sesi duyulunca büyük bir olayın gelip çatacağına inanmış. Gölpınarlı bu top atılış inancının genel olduğunu ve bilhassa tepelerde yatan yatırların, bâtın topu attığına inanıldığını bildirmiş (2).

Yılmaz Önge, burası bir anıt mezar haline getirilmeden önceki halini şu şekilde tasvir ediyor:

Tepenin üzerindeki kayalığın doğu ucunda, etrafı yaklaşık 60 cm kalınlığında ve 150 cm yükseklikte moloz taş duvarla çevrilmiş, girişi batıya açılan bir türbe harabesi mevcuttur. Bu türbede, güney duvarı önünde, üstü çimento ile sıvanmış bir lahit bulunuyordu. Türbe

kalıntısının 2 m. kadar kuzeyinde, kabaca tesviye edilmiş, kayalık platformun üzerinde de üç bölümlü bir yapının duvar kalıntılan seçiliyordu.

Doğu-batı istikametinde uzanan bu yapının duvarları moloz taştan kireç harçla inşa edilmişti. Doğuda yer alan bölmenin zemininde de bazı mezarların bulunduğu söyleniyordu.

Türbenin bulunduğu tepenin güney eteğinde, aradan geçen derenin karşı kıyısında Yunus Emre'nin çilehanesi olarak adlandırılan eski bir yapı kalıntısı, çevresinde de eski bir yerleşimi gösteren, harçlı taş parçalan ve kırk çanak çömlek parçalan görölüyordu (4).

Kırşehir valiliği 1988'de burayı bir anıt mezar haline getirmiş. 2021 Ağustos ayında ziyaret ettiğimizde Aksaray Valiliği tarafından bu alanda yeni düzenlemeler ve inşaatlar yapıldığını gördük. Gitmişken de Yunus Emre'nin kabri başında Hak'tan gelen şerbeti isimli Hüseyini makamındaki ilâhiyi icra ettik.

Rivayet: *Vilayetname*'de, "Sivrihisar'ın kuzeyinde Sarıgök derler, bir köy vardı. O köyde doğmuş Yunus Emre adlı biri vardı. Bu erin mezarı da gene doğduğu yere yakındır" ifadesi yer almaktadır. **Dr. Doğan Kaya**, bu ifadenin orijinalinde yer alan *şimal* kelimesinin **Abdülbaki Gölpınarlı** tarafından *güney* olarak çevrildiğini, oysa *kuzey* olarak çevrilmesinin daha uygun

olacağını bildirir. Buradan hareketle bahis konusu *Sivrihisar* ve *Sarıköy*'ün *Eskişehir*'deki değil *Aksaray*'daki *Sivrihisar* ve *Sarıköy*, bugünkü ismiyle *Sarıkarahan Köyü* olduğunu ileri sürer. Bu düşüncesini şu şekilde destekler:

Yunus'un öküzüne alıç yükleyip –ki konu ettiğimiz bu bölgede hâlâ çok sayıda alıç ağaçları vardır- **Hünkâr Hacı Bektaş Veli'nin yanına, köyü Sarıkaraman'dan kalkıp gitmiştir.** Bu mesafe düz hatla 34 km'dir. Beri taraftan *Konya Karaman'ın Sulucakaraöyük'e* (Hacı Bektaş) mesafesi 240 km, *Eskişehir'deki Sarıköy'ün* mesafesi ise 275 km'dir. O devrin imkânlarıyla kağnı arabasıyla her iki mesafeden de Hacı Bektaş'a gitmek, en iyi ihtimalle bir ay gibi zamanı gerektirir.

Bilindiği gibi alıcın, dalından koparıldıktan sonra kısa sürede yenilmesi gerekir. Kağnıya istif edilmiş alıçların tazeliğini koruması bu zaman zarfında mümkün değildir. Bu duruma göre, *Yunus'un Karaman'dan yahut Eskişehir'den Hacı Bektaş'a* gitmesini düşünenek bize biraz mantık dışı gelmektedir.

Yunus, Hünkâr Hacı Bektaş'ın verdiği buğdayı yükleyip köyüne dönmek için yol alırken, köyün alt başındaki hamamın yanına gelince “nefes” almadığına pişman olur, geri döner. Dönmeye karar verdiği köy, *Hacı Bektaş* değildir. Zira o kadar ısrara rağmen buğdayda karar kıldığı ve birkaç yüz metre sonra vazgeçtiği düşünülemez. Kafasını toplaması ve düşünmesi için mesafe gerekir.

Vilâyetname'de zikredilen yer *Hacı Bektaş'ın* güneyinde ve buraya 16 km. uzaklıkta Gümüşkent (Eski ismi: Salanda) köyüdür. Sözü edilen hamam bugün bile durmaktadır.

Yunus Emre'nin yanında kırk yıl çile doldurduğu **Tapduk Emre'nin** makamı da aynı coğrafi bölgede bulunmaktadır. *Tapduk Emre* bugün kendi adıyla bilinen *Tapduk Köyü'nde* yatmaktadır.

Tapduk köyü, Aksaray'ın 34 km. kuzeyindedir. Tapduk Sultan'ın burada yatmasından ve vaktiyle onun tasarrufu altında olduğundan dolayı, bu ismi almıştır. Eskiden “*Oflagu*” denirdi. Beştepe dağının eteklerinde kurulmuştur. Tepede meşelerin bulunması bize, Yunus'un şeyhine getirdiği meşeleri hatırlatıyor.

Kaynaklar

1. Araz, Nezihe. Anadolu Erenleri, 9. Basım. Özgür Yayınları. İstanbul, 2000. s 86-90

2. Gölpınarlı, Abdülbâki. Yunus Emre ve Tasavvuf. Remzi Kitabevi. İstanbul, 1961. S 74-84
3. Kaya, Doğan. Halk Kültürü 1984 / 2, (İstanbul 1984, s. 41-54)'de *Yunus Emre Niğde Ortaköy'de Yatıyor.*
4. Önge, Yılmaz. Yunus Emre'nin Makamları (Anıt Mezarları). 1991.
5. Kunter, Halim Baki, Yunus Emre Bilgiler – Belgeler. Eskişehir Valiliği Yayınları: 4. 1991. 63-116